

Práva pacienta v systéme sociálneho zabezpečenia

Obsah

- ▶ Práceschopnosť
- ▶ Invalidita
- ▶ Ťažké zdravotné postihnutie
- ▶ Hmotná núdza
- ▶ Choroba a zamestnanie

Práceseschopnosť

- ▶ Práceseschopnosť je nemožnosť chodiť do práce v dôsledku choroby a liečebných procesov
- ▶ Nároky na náhradu príjmu pre zamestnancov podľa percentuálnej výšky denného vymeriavacieho základu:

Uhrádzané zamestnávateľom		Uhrádzané Sociálnou poisťovňou
Do 3 dní	4 – 10	Od 11
25%	55%	55%

Práceschopnosť

- ▶ Počas práceneschopnosti nie je možné dať zamestnancovi výpoveď, iba vo výnimočných prípadoch
- ▶ SZČO má percentuálnu výšku nemocenského poistenia rovnakú ako zamestnanec
- ▶ Dobrovoľne sociálne poistená osoba má nárok na nemocenské za podmienky, že bola poistená aspoň 270 dní v posledných dvoch rokoch pred vznikom PN
- ▶ Osoba v ochranej lehote t.j., ktorej nemocenské poistenie zaniklo, má nárok na nemocenské aj 7 dní po zániku poistenia

Práčeneschopnosť

- ▶ Ak práčeneschopnosť trvá viac ako jeden mesiac, je potrebné predložiť Sociálnej poisťovni tlačivo "*Preukaz o trvaní dočasnej PN*", ktoré Vám vystaví ošetrojúci lekár
- ▶ Počas PN je potrebné dodržiavať liečebný režim a zdržiavať sa na uvedenej adrese
- ▶ Kontrolu vykonáva Sociálna poisťovňa a do istej miery aj zamestnávateľ
- ▶ Za porušenie povinností môže Sociálna poisťovňa uložiť pokutu do výšky 16 596,96 eura
- ▶ **Práčeneschopnosť môže trvať maximálne 52 týždňov**

Invalidita

- ▶ Invalidita znamená dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti pracovať o viac ako 40%
- ▶ Pri myelóme sa miera poklesu odlišuje podľa závažnosti ochorenia:

Mierne prejavy	Stredne ťažké prejavy	Ťažké prejavy
10 – 20 %	25 – 35 %	70 – 80 %

Invalidita

- ▶ Podmienky nároku na invalidný dôchodok
 - 1) Byť invalidný
 - 2) Získať potrebný počet rokov dôchodkového poistenia
 - 3) Ku dňu vzniku invalidity nesplňať podmienky nároku na starobný alebo predčasný starobný dôchodok
- ▶ Bod 2 sa nevzťahuje na prípady zahrňujúce pracovný úraz, chorobu z povolania a osoby do 26 rokov
- ▶ Výška invalidného dôchodku sa vypočítava podľa vzorca:

$$\text{POMB} \times \text{ODP} \times \text{ADH}$$

Invalidita

- ▶ Žiadosť sa podáva na pobočke Sociálnej poisťovne, ktorá o žiadosti musí rozhodnúť vo väčšine prípadov do 60 dní od podania
- ▶ Opravný prostriedok proti rozhodnutiu sa podáva do 30 dní
- ▶ Trvanie invalidity sa preskúmava pri kontrolných lekárskych prehliadkach

Ťažké zdravotné postihnutie

- ▶ ŤZP sa zameriava na schopnosť viesť aktívny život a nie na schopnosť pracovať
- ▶ Predpokladom ŤZP je miera funkčnej poruchy najmenej 50%
- ▶ ZŤP má nárok na vydanie preukazu, s pomocou ktorého si potom uplatňuje práva na rôzne zľavy a úľavy
- ▶ ZŤP má aj nárok na iné peňažné príspevky, ktorých výška sa určuje podľa výšky priemerného mesačného príjmu Vás a Vašej manželky za predošlý rok

Ťažké zdravotné postihnutie

- ▶ Spomínané jednorazové či opakované peňažné príspevky:
 - 1) Príspevok na osobnú asistenciu
 - 2) Príspevok na kúpu pomôcky
 - 3) Príspevok na výcvik používania pomôcky
 - 4) Príspevok na úpravu a opravu pomôcky
 - 5) Príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia
 - 6) Príspevok na kúpu osobného motorového vozidla a jeho úpravu
 - 7) Príspevok na prepravu
 - 8) Príspevok na úpravu bytu a rodinného domu
 - 9) Príspevok na garáže
 - 10) Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov
 - 11) Príspevok na opatrovanie

Ťažké zdravotné postihnutie

► Príklady možných zliav pre ZŤP

1) Zľavy pre cestovanie

- ŽSR – 50 % zľava na cestovanie v II. Triede
- Autobusová doprava – závisí od konkrétneho prepravcu
- MHD – v niektorých mestách bezplatne

2) Daňové úľavy

- Možnosť zníženia alebo oslobodenia od dane zo stavieb, dane za psa a iných daní
- Oslobodenie od koncesionárskych poplatkov

Hmotná núdza

- ▶ Osoba je v hmotnej núdzi vtedy, ak jej príjem a príjem osôb, ktoré sa s ňou spoločne posudzujú, si nevedia alebo nemôžu zabezpečiť príjem prácou
- ▶ Životné minimum: 198,09 eura
- ▶ Výška dávky v hmotnej núdzi na jednotlivca: 61,60 eura

Hmotná núdza

- ▶ K dávke v hmotnej núdzi môžu byť vyplácané aj viaceré príspevky:
 - 1) Ochranný príspevok – v prípade PN dlhšej ako 30 dní alebo invalidity
 - 2) Príspevok na bývanie – slúži na úhradu nákladov na bývanie
 - 3) Aktivizačný príspevok – príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy alebo si zvyšuje kvalifikáciu, výkon práce pre obec a iné
 - 4) Príspevok na nezaopatrené dieťa

Hmotná núdza

- ▶ Dávka v hmotnej núdzi sa môže aj znížiť v prípade, že plnoletý člen domácnosti nie je zamestnaný
 - Existujú výnimky, kedy sa táto povinnosť na člena domácnosti neuplatňuje
- ▶ O jednorazovú dávku v hmotnej núdzi sa môže požiadať, ak Vám v súvislosti s ochorením vznikli mimoriadne liečebné náklady
- ▶ Žiadosť sa podáva na Odbore sociálnych vecí a rodiny na UPSVAR-e a Úrad musí vo väčšine prípadov rozhodnúť do 30 dní

Choroba a zamestnanie

- ▶ Ak zamestnanec pre svoj zdravotný stav stratil spôsobilosť vykonávať naďalej doterajšiu prácu, je zamestnávateľ povinný ho preradiť na inú prácu
- ▶ Ak pre Vás zamestnávateľ prácu nemá, alebo ste o preradenie ani nežiadali, no Vašu doterajšiu prácu už nie ste schopný zastávať, Váš pracovný pomer bude potrebné ukončiť, a to buď dohodou alebo výpoveďou

Choroba a zamestnanie

- ▶ Ak sa Váš pracovný pomer skončí dohodou preto, že ste pre svoj zdravotný stav stratili spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, máte nárok na odstupné
- ▶ Jeho výška sa odvíja od dĺžky trvania Vášho pracovného pomeru
- ▶ Ak zamestnanec podľa lekárskeho posudku dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, je to podľa Zákonníka práce dôvodom na výpoveď
- ▶ Dĺžka výpovednej doby pri výpovedi závisí od dĺžky trvania pracovného pomeru

Choroba a zamestnanie

- ▶ Ak sa rozhodnete dať zamestnávateľovi výpoveď Vy, môžete tak urobiť kedykoľvek, a to z akéhokoľvek dôvodu alebo aj bez dôvodu
- ▶ Výpovedná doba nie je úplne rovnaká ako pri výpovedi danej zamestnávateľom
- ▶ V prípade, ak z pracovného pomeru odchádzate do invalidného dôchodku a pokles Vašej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 %, máte nárok na odchodné najmenej v sume Vášho priemerného mesačného zárobku

Právne predpisy

- ▶ zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení
- ▶ zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce
- ▶ zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca
- ▶ zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia
- ▶ zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime
- ▶ zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku
- ▶ zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- ▶ zákon č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska
- ▶ nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 324/2009 Z. z. , ktorým sa upravujú sumy dávky v hmotnej núdzi a sumy príspevku na bývanie
 - opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 181/2012 Z. z. o úprave súm životného minima
- ▶ opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 7/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok
- ▶ zákon č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti
- ▶ zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)

Ďakujeme za pozornosť!

Prezentácia bola pripravená v spolupráci s advokátskou kanceláriou **DLA PIPER WEISS-TESSBACH Rechtsanwälte GmbH**, organizačná zložka